

Вступне слово

Восьмий випуск збірника праць Науково-дослідного інституту пам'яток охоронних досліджень, як і попередні, присвячений актуальним проблемам дослідження і збереження нерухомої культурної спадщини.

У збірнику представлені наукові праці співробітників Інституту, колг з різних регіонів України, Білорусі та Польщі.

Широке коло методичних та практичних питань виявлення, дослідження, збереження, обліку та доцільного використання нерухомої культурної спадщини – пам'яток архітектури та містобудування, археології, історії, монументального мистецтва, науки і техніки, садово-паркового мистецтва, ландшафту – охоплено статтями першого розділу збірника.

Зокрема, спільній транскордонній номінації по внесенню найбільш цінних пам'яток дерев'яної сакральної архітектури, розташованих на території українських і польських Карпат, до Списку всевітньої спадщини ЮНЕСКО присвячена стаття В.П. Герича. Дослідження Л.Є. Савостіної, О.О. Попельницького та А.В. Гірника розкривають проблемні питання розробки програмного забезпечення для електронного ведення Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Ландшафтним об'єктам культурної спадщини як специфічного виду пам'яток присвячена стаття А.І. Звіряки.

Як і в попередніх випусках, у цьому збірнику оприлюднюються матеріали історико-містобудівних досліджень, проектів зон охорони пам'яток культурної спадщини та історичних ареалів населених місць України: історико-містобудівні дослідження Сум, Тульчина та Миргорода представлені у статтях В.В. Вечерського, О.О. Зливкової, О.А. Вари. Стаття О.В. Манаєва присвячена аналізу проблемних питань, пов'язаних з визначенням історичних ареалів у населених пунктах АР Крим.

У другому розділі збірника зібрано статті, пов'язані з дослідженнями вітчизняних та закордонних об'єктів археологічної спадщини. Наприклад, праця Т.А. Бобровського характеризує основні історичні етапи підземного будівництва на території України, а у повідомленні І.О. Грека та К.Б. Колчина наведено результати обстеження середньовічних печерних комплексів на території Туреччини. Матеріали пам'яток охоронних досліджень археологічної спадщини на території історичних населених місць України – міст Первомайська, Херсона та Батурина – представлені у статтях А.Ю. Закружецької, С.Є. Чорновола, Р.М. Осадчого. Результати інвентаризації археологічних пам'яток Хмельницької області наведені у повідомленні І.Р. Михальчишина. Дослідження окремих об'єктів археологічної спадщини присвячені статті та повідомлення Ю.Е. Овчиннікова, С.В. Перверзева, А.А. Сорокуна, Є.В. Смутьського, Ю.О. Коваленко.

В останньому розділі збірника зібрані матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Методичні проблеми пам'яткоохоронних досліджень», яка відбулася 19–20 квітня 2012 року в Києві і була присвячена пам'яті видатного українського діяча в галузі культури Петра Тимофійовича Тронька. У роботі конференції, організованій Науково-дослідним інститутом пам'яткоохоронних досліджень спільно з Міністерством культури України, Українським національним комітетом Міжнародної ради з питань пам'яток і визначних місць (ІКОМОС) та Українським товариством охорони пам'яток історії та культури (УТОПІК), взяли участь 69 фахівців з наукових установ, заповідників, органів охорони культурної спадщини України, Білорусі та Польщі.

У збірнику публікується 29 статей учасників цієї конференції, присвячених питанням дослідження, охорони та музеєфікації об'єктів культурної спадщини, зокрема проблемам збереження та використання пам'яток, що перебувають у Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО або пропонуються до нього, становлення пам'яткоохоронного законодавства в Україні, методиці формування Державного реєстру нерухомих пам'яток тощо.

Видання розраховане на фахівців – істориків архітектури, мистецтвознавців, культурологів, істориків, археологів, працівників органів охорони культурної спадщини, музеїв та заповідників, студентів і викладачів навчальних закладів, а також усіх не байдужих до вітчизняної і світової історії та культури.

Редакційна колегія